

ผลการประชุมคณะกรรมการมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช สมัยสามัญ ครั้งที่ ๕๘
ณ นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส ตั้งแต่วันที่ ๑๔- ๑๘ ตุลาคม ๒๕๕๖

สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ ขอสรุปผลการประชุมโดยมีสาระสำคัญดังนี้

๑. การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง SPS - Related Market Access Challenges and Opportunities มีการอภิปรายใน ๓ หัวข้อหลัก ได้แก่ ๑) บทบาทของภาครัฐในการส่งเสริมการเปิดตลาดในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ SPS ๒) ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในการส่งเสริมการเปิดตลาดในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับมาตรการ SPS และ ๓) ความร่วมมือทางวิชาการในการส่งเสริมการเปิดตลาดในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับมาตรการ SPS ทั้งนี้ผู้แทนจาก International Plant Protection Committee (IPPC) แจ้งว่าขณะนี้ IPPC ได้จัดทำคู่มือสำหรับการเจรจาเพื่อเปิดตลาด (IPPC Manual on Market Access) ให้กับประเทศสมาชิกได้ใช้อ้างอิง ซึ่งประเทศสมาชิกที่สนใจสามารถทำการสืบค้นได้ที่เว็บไซต์ www.phytopsanitary.info

๒. การประชุมอย่างไม่เป็นทางการ คือ

มาตรฐานเอกชนที่เกี่ยวข้องกับสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (SPS-Related Private Standards) ที่ประชุมหารือถึงร่างคำจำกัดความเชิงปฏิบัติการ (Working Definition) ของมาตรฐานเอกชนที่เกี่ยวข้องกับสุขอนามัย (SPS-related private standard) ที่เสนอโดยประเทศนิวซีแลนด์และจีน (เอกสาร G/SPS/W/272) ดังนี้ “An SPS-related private standard is a set of requirements of a non-governmental entity which are related to food safety, animal or plant life or health” โดยมีเชิงอรรถดังนี้ “This working definition or any part of it shall be without prejudice to Members' rights and obligations under the WTO Agreement on the Application of Sanitary and Phytosanitary Measures” อย่างไรก็ตาม การประชุมครั้งนี้ยังไม่สามารถหาฉันทามติได้ เนื่องจากยังมีบางประเทศที่ไม่เห็นด้วยต่อคำจำกัดความดังกล่าว เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกาเห็นว่าประเด็นดังกล่าวไม่อยู่ภายใต้บริบทของ SPS และไม่เห็นด้วยกับการให้คำจำกัดความของ SPS-related private standard ในขณะที่กลุ่มสหภาพยุโรป แคนาดา บราซิล และอาร์เจนตินา ยังมีข้อสงสัยในความหมายของ non-governmental entity รวมทั้งขอแก้ไขในรายละเอียดปลีกย่อย ดังนั้น ประธานที่ประชุมจึงได้เสนอให้มีการจัดตั้งคณะทำงานผ่านทางระบบสารสนเทศ (e-Working Group : eWG) โดยมีประเทศจีนและนิวซีแลนด์เป็นประธานคณะทำงานร่วมกับประเทศอื่นๆที่ต้องการเสนอประเด็นการเปลี่ยนแปลงที่เป็นสาระสำคัญ ทั้งนี้ eWG จะต้องเสนอคำนิยามใหม่มาอย่างน้อยเลขานุการภายในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ เพื่อนำมาพิจารณาในการประชุมครั้งต่อไปในเดือนมีนาคม ๒๕๕๗ นอกจากนั้นแล้ว ที่ประชุมยังได้หารือถึงแผนปฏิบัติการอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับ SPS-related private standard เช่น คณะกรรมการ SPS ควรแจ้งความคืบหน้าในเรื่องดังกล่าวให้องค์กรมาตรฐานระหว่างประเทศทราบอย่างสม่ำเสมอ โดยประเทศเบลิจและจีนได้เสนอให้เชื่อมโยงแผนปฏิบัติการที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในประเทศทราบ โดยให้มีการเชื่อมโยงกับองค์กรมาตรฐานระหว่างประเทศ และเห็นว่าการสื่อสารกับภาคเอกชนนั้นมีความสำคัญโดยเสนอให้ประเทศสมาชิกอ้างอิง code of practice ของความตกลง TBT นอกจากนั้นแล้ว ประเทศเบลิจได้เสนอให้ที่ประชุมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในเรื่องการพัฒนาเอกสารแนวทางสำหรับรัฐบาลของประเทศสมาชิกเพื่อประสานงานในส่วน of มาตรฐานเอกชน

๓. การประชุมคณะกรรมการ SPS สมัยสามัญ ครั้งที่ ๕๘ ในวันที่ ๑๔- ๑๘ ตุลาคม ๒๕๕๖ สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๓.๑ การเสนอข้อกังวลทางการค้าระหว่างประเทศ (Specific Trade Concerns: STCs)

๓.๑.๑ ที่ประชุมมีการพิจารณาประเด็นข้อกังวลทางการค้าที่สำคัญและเป็นเรื่องใหม่ ได้แก่

- จีนแสดงข้อกังวลเกี่ยวกับกฎระเบียบในการตรวจรับรองและการออกใบรับรองอาหารปลอดภัยจากประเทศที่สามของสหรัฐอเมริกา

- อินโดนีเซียแสดงข้อกังวลต่อนโยบายของจีนต่อการนำเข้ารังนก โดยอินโดนีเซียอ้างว่ากระบวนการในการนำเข้าของจีนค่อนข้างซับซ้อน

- ญี่ปุ่นแสดงความกังวลในกรณีเกาหลีใต้ห้ามนำเข้าผลิตภัณฑ์ประมงที่อาจปนเปื้อนสารกัมมันตรังสี

- อาร์เจนตินาแสดงความกังวลต่อความล่าช้าของญี่ปุ่นในการพิจารณาข้อกำหนด Cold treatment ในส้ม

- อินเดียแสดงความกังวลต่อการทดสอบผลิตภัณฑ์เนื้อของรัสเซีย

๓.๑.๒ ที่ประชุมมีการพิจารณาข้อกังวลทางการค้าที่เป็นเรื่องเดิม และยังไม่สามารถหาข้อสรุปได้ ดังนี้

- จีนแสดงข้อกังวลต่อกับมาตรการการปิดท่าเรือ ณ ด่านนำเข้าของอินโดนีเซีย

- สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรปยังคงแสดงข้อกังวลต่อกับมาตรการการห้ามนำเข้าเครื่องในสัตว์ (white offal) ของเวียดนาม

- บราซิลแสดงความกังวลต่อการห้ามนำเข้าเนื้อสัตว์ปีกของอินโดนีเซีย

- เปรูแสดงความกังวลต่อการใช้กฎระเบียบ Novel food ของสหภาพยุโรป

๓.๒ การดำเนินการจัดตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อแก้ไขปัญหามาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (Ad hoc consultation) ประธานได้เสนอร่างเอกสารทบทวนการจัดตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจ ครั้งที่ ๗ (G/SPS/W259/Rev.7) เพื่อให้ประเทศสมาชิกให้ความเห็นชอบต่อร่างฉบับนี้ อย่างไรก็ตามประเทศอินเดียไม่เห็นชอบต่อร่างเอกสารฉบับนี้จึงทำให้ไม่สามารถเกิดขึ้นตามมติได้ ประธานที่ประชุมจึงขอให้ประเทศอินเดียรวมทั้งประเทศอื่นที่ต้องการแก้ไขร่วมกันเสนอร่างเอกสารทบทวนการจัดตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจขึ้นใหม่อีกครั้ง โดยให้ส่งให้ฝ่ายเลขานุการ ภายในวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๖ เพื่อแจ้งเวียนให้ประเทศสมาชิกทราบและให้ข้อคิดเห็นและจะนำเข้าสู่ที่ประชุมในครั้งต่อไปในเดือนมีนาคม ๒๕๕๗

๓.๓ ฝ่ายเลขานุการได้แจ้งให้ประเทศสมาชิกที่เคยมีการหยิบยกข้อกังวลทางการค้าเข้าสู่ที่ประชุมให้พิจารณาปรับปรุงสถานะให้เป็นปัจจุบันและขอความร่วมมือในการแจ้งให้ฝ่ายเลขานุการทราบ โดยในส่วนของประเทศไทยได้เคยมีการหยิบยกข้อกังวลทางการค้า ๕ เรื่อง ได้แก่

๑) Restrictions on canned tuna (ไทย – อียิปต์)

๒) Quarantine requirements for chicken meat (ไทย – ออสเตรเลีย)

๓) Import restrictions on durian (ไทย – ออสเตรเลีย)

๔) Import restrictions on prawns and prawn products (ไทย – ออสเตรเลีย) และ

๕) Import restrictions on soy sauce (ไทย-สหภาพยุโรป)

๔. การหารือทวิภาคีกับประเทศคู่ค้า มีประเทศสมาชิกขอหารือทวิภาคีกับผู้แทน มกอช. และ อัครราชทูตที่ปรึกษาคณะผู้แทนถาวรไทยประจำองค์การการค้าโลก ดังนี้

๔.๑ การหารือทวิภาคีกับประเทศออสเตรเลีย

ผู้แทนประเทศออสเตรเลียโดย Mr. Stephen McMillan, Executive Officer, Department of Foreign Affairs and Trade และ Dr. Vanessa Burgess, Department of Agriculture, Fisheries and Forestry ได้หารือกับผู้แทนไทยในประเด็นการส่งออกผลิตภัณฑ์พืชสวน มายังไทยโดยต้องการทราบความคืบหน้าในการพิจารณาข้อเสนอเปลี่ยนแปลงวิธีการกำจัดศัตรูพืชที่ออสเตรเลียได้เคยแจ้งความจำนง เช่น การใช้วิธีการฉายรังสีและเมธิลโบรไมด์แทนการกำจัดศัตรูพืชด้วยวิธี cold treatment ทั้งนี้ ผู้แทนออสเตรเลียแจ้งว่าได้ส่งข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ให้ฝ่ายไทยพิจารณาแล้วและกำลังรอผลการพิจารณาจากประเทศไทย ทั้งนี้ผู้แทนไทยได้แจ้งให้ออสเตรเลียทราบว่าประเทศไทยมีนโยบายในการลดการใช้สารเมธิลโบรไมด์ในการกำจัดศัตรูพืชและขอให้ออสเตรเลียจัดลำดับความสำคัญของผลิตภัณฑ์ที่ต้องการให้ไทยพิจารณา โดยขอให้ออสเตรเลียประสานอย่างเป็นทางการกับกรมวิชาการเกษตรซึ่งเป็นองค์กรอารักขาพืชแห่งชาติ (NPPO) ของประเทศไทย

๔.๑ การหารือทวิภาคีกับประเทศญี่ปุ่น

ผู้แทนญี่ปุ่นโดย Mr. Suzuki Manabu, Deputy Director, Ministry of Agriculture, Forestry and Fisheries แจ้งความประสงค์ต้องการให้ฝ่ายไทยส่งคณะเจ้าหน้าที่ไปตรวจสอบพื้นที่ปลูกส้มประจำปี (on-site inspection) เพื่ออนุญาตให้ส่งออกมายังไทยในพื้นที่จังหวัดมิเอะ ระหว่างวันที่ ๒ - ๕ ธันวาคม ๒๕๕๖ และขอให้เจ้าหน้าที่ไทยขยายการตรวจสอบพื้นที่ในการปลูกส้มของจังหวัดมิเอะ ทั้งนี้ผู้แทนไทยได้แจ้งให้ผู้แทนญี่ปุ่นทราบว่ากรมวิชาการเกษตรกำลังพิจารณาเรื่องดังกล่าวและจะแจ้งให้ทางญี่ปุ่นทราบผลการพิจารณาต่อไป นอกจากนี้ผู้แทนไทยขอให้ฝ่ายญี่ปุ่นเร่งรัดการพิจารณาเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขกระบวนการปรุงสุกในเนื้อไก่ของไทยที่จะส่งขายไปยังญี่ปุ่น ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล (๗๐ องศาเซลเซียส เป็นเวลานาน ๑ นาที) โดยทางญี่ปุ่นแจ้งว่าขณะนี้กำลังอยู่ในกระบวนการพิจารณาด้านความเสี่ยง และจะแจ้งความคืบหน้าให้ฝ่ายไทยได้ทราบโดยเร็ว

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมจาก มกอช.

๑) การหยิบยกข้อกังวลทางการค้าเข้าสู่ที่ประชุม WTO/SPS นั้น เป็นอีกช่องทางหนึ่งที่ประเทศสมาชิกองค์การการค้าโลกรวมถึงประเทศไทยสามารถดำเนินการ เพื่อแก้ไขปัญหาการกีดกันทางการค้าสินค้าเกษตรที่เกิดจากการบังคับใช้มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชที่ไม่เป็นไปตามข้อตกลง WTO/SPS โดยการดำเนินการดังกล่าวจะเกิดขึ้นภายหลังจากการเจรจาแก้ไขปัญหาแบบทวิภาคีไม่สามารถบรรลุผล

๒) ที่ผ่านมามีประเทศไทยหยิบยกประเด็นข้อกังวลทางการค้าเข้าสู่ที่ประชุมคณะกรรมการ WTO/SPS จำนวน ๕ เรื่อง รายละเอียดดังปรากฏตามข้อ ๓.๓ จึงเห็นควรแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวทราบเพื่อพิจารณาปรับปรุงสถานะข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน เพื่อที่ มกอช. จะได้ประสานข้อมูลให้คณะกรรมการ WTO/SPS ทราบต่อไป

๓) จากผลการประชุมดังกล่าว มกอช. เห็นควรส่งรายงานให้กรมปศุสัตว์ กรมวิชาการเกษตร กรมประมง และสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาทราบเพื่อจะได้ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ที่มา กองนโยบายมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหาร